

Dziedzina nr 4 „Choroby Psów i kotów”

Krajowy Kierownik Specjalizacji kadencji 2008-2012: Prof. dr hab. Stanisław Winiarczyk

Wydział Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie, Katedra Epizootiologii i Klinika Chorób Zakaźnych, ul. Głęboka 30, 20-612 Lublin, tel./fax:81-445-62-02, e-mail: genp53@interia.pl

Standard programu kształcenia

Tematyka wykładów, seminariów i zajęć praktycznych

Lp.	Tematyka
1.	<p>Hodowla psów i kotów oraz zasady żywienia zwierząt zdrowych i chorych</p> <ul style="list-style-type: none">– Podział ras psów wg FCI– Podział ras kotów wg FIFE– Wady i choroby dziedziczne u psów i kotów– Procesy socjalizacji u młodego psa i kota– Zasady hodowli psów i kotów rasowych określonych przepisami FCI i FIFE– Prawidłowe żywienie psów i kotów– Żywienie w wybranych stanach patologicznych (cukrzyca, niewydolność nerek, niewydolność wątroby, kwasica, zapalenia trzustki, otyłość)– Metody i schematy odchudzania zwierząt– Wady i zalety karmy komercyjnej– Choroby wywołane nieprawidłowym żywieniem u psów i kotów– Sposoby odżywiania parenteralnego- wskazania, wady i zalety.
2.	<p>Choroby zakaźne</p> <ul style="list-style-type: none">– zasady diagnostyki, profilaktyki i zwalczania chorób zakaźnych psów<ul style="list-style-type: none">○ nosówka, zakaźne zapalenie wątroby, parwowiroza, koronawiroza, rotawiroza, herpeswiroza, zakaźne zapalenie tchawicy i oskrzeli, wścieklizna [postępowanie urzędowe], leptospiroza, borelioza, tężec, bruceloza– zasady diagnostyki, profilaktyki i zwalczania chorób zakaźnych kotów<ul style="list-style-type: none">○ wirusowe zakażenia dróg oddechowych, białaczka (FeLV), panleukopenia, wirusowy niedobór immunologiczny (FIV), zakaźne zapalenie otrzewnej (FIP) choroby bakteryjne (chlamydofiloza, mykopazmoza, salmonelloza, gruźlica), dermatofitozy– laboratoryjna diagnostyka chorób wirusowych i bakteryjnych– zasady immunoprofilaktyki psów i kotów

	<ul style="list-style-type: none"> – zasady antybiotykoterapii chorób bakteryjnych – choroby odzwierzęce
3.	<p style="text-align: center;">Choroby pasożytnicze</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zawlekane do Polski pasożytozy psów i kotów. (Miedzy innymi : leiszmanioza, dirofilarioza) – Rzadko opisywane inwazje pasożytów psów i kotów. Miedzy innymi: izosporoza, kryptosporydioza, neosporoza, kapilarioza pęcherza moczowego, kapilarioza układu oddechowego, krenosomoza, olulanoza, elostromyloza, angiostromyloza. – Pasożytozy psów i kotów a zagrożenie zdrowia człowieka. „fenomen larwy drzmiącej”, toksoplazmoza, giardioza, leiszmanioza, opistorchoza, bąblowica, alweokokoza, toksokaroza, wędrująca larwa skórna, epidemiologia zoonoz pasożytniczych. – Wybrane pasożyty zewnętrzne psów i kotów i ich rola jako wektorów patogenów.. – Diagnostyka pasożytoz psów i kotów. Skuteczność metod klasycznych i nowoczesnych, możliwość ich wykonania w warunkach praktyki lekarsko-weterynaryjnej, interpretacja wyników, najczęściej popełniane błędy. – Zwalczanie pasożytoz psów i kotów. Skuteczność poszczególnych substancji czynnych w eliminacji pasożytów wewnętrznych i zewnętrznych, właściwy dobór
4.	<p style="text-align: center;">Choroby skóry</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasady badania układu powłokowego i morfologia zmian skórnych – badania dodatkowe w chorobach skóry – Choroby skóry psów – Bakteryjne choroby skóry – Pasożytnicze choroby skóry – Grzybicze choroby skóry – Choroby skóry o podłożu immunologicznym (alergiczne, autoimmunologiczne) – Dermatozy hormonalne – Zasady leczenia miejscowego i ogólnego chorób skóry – Choroby skóry kotów – Pasożytnicze choroby skóry – Grzybicze choroby skóry – Choroby skóry o podłożu immunologicznym (alergiczne, autoimmunologiczne)

- Zespół eozynofilowy kotów i prosówkowe zapalenie skóry
- Dermatozy psychogenne
- Zasady miejscowego i ogólnego leczenia chorób skóry kotów

5.

Choroby dróg oddechowych

- predyspozycje rasowe do chorób układu oddechowego u psów
- zasady badania i symptomatologia schorzeń układu oddechowego (wyływ, duszność, kaszel itp.)
- schorzenia górnych dróg oddechowych
- choroby oskrzeli, płuc oraz opłucnej
- ostra i przewlekła niewydolność oddechowa
- zespół oddechowy psów krótkoczaszkowych - BUAS
- zasady postępowania terapeutycznego w schorzeniach dróg oddechowych (chemioterapia, aerozoloterapia, oddychanie wspomagane)
- techniki obrazowania w diagnostyce schorzeń układu oddechowego (bronchoskopia, RTG, CT itp.)

6.

Kardiologia

Ostra i przewlekła niewydolność serca.

- Etiologia niewydolności serca i współczesne systemy klasyfikacji tej choroby
- Mechanizmy kompensacyjne niewydolności serca, ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń neurohormonalnych
- Predyspozycja rasowe do chorób serca u psów i kotów
- Kardiologiczne badanie kliniczne pacjenta: wywiad kardiologiczny; badanie kliniczne ze szczególnym uwzględnieniem omacywania tętna, omacywania, opukiwania i osłuchiwania serca - znaczenie szmerów serca; diagnostyka różnicowa chorób układu krążenia
- Najczęściej występujące choroby serca u psów i kotów: przewlekła zwyrodnieniowa choroba zastawek serca u psów: etiologia, objawy, rozpoznawanie, leczenie; kardiomiopatia przerostowa; kardiomiopatia rozstrzeniowa; specyficzne rodzaje kardiomiopatii
- Leczenie zastoinowej niewydolności serca, omówienie grup leków: leki inotropowo dodatnie: glikozydy, pimobendan, katecholaminy; diuretyki; inhibitory enzymu konwertującego angiotensynę I; leczenie uzupełniające: tauryna, karnityna, PUFA, diety „kardiologiczne”, zmiany „stylu życia”, antykoagulanty
- Leczenie ostrej niewydolności lewokomorowej serca: zasada ABCD

	<p>Badania dodatkowe w diagnostyce chorób układu krążenia</p> <ul style="list-style-type: none"> – Badanie rentgenowskie: przeglądowe zdjęcie rentgenowskie klatki piersiowej; kontrastowe zdjęcie rentgenowskie klatki piersiowej (ventriculografia, angiografia) – Badanie elektrokardiograficzne: rodzaje rejestracji prądów czynnościowych serca; rodzaje odprowadzeń stosowanych u małych zwierząt (psów i kotów); prawidłowy przebieg prądów czynnościowych serca; analiza zapisu EKG: obliczanie częstości akcji serca, obliczanie czasów trwania i amplitud załamków, odcinków i odstępów oraz obliczanie średniego komorowego wektora elektrycznego serca (osi serca); najczęściej występujące zaburzenia rytmu u psów i kotów; artefakty w badaniu elektrokardiograficznym – Leczenie arytmii – Badanie echokardiograficzne: rodzaje badania echokardiograficznego; rodzaje projekcji echokardiograficznych; prawidłowy obraz serca badaniu echokardiograficznym; zmiany patologiczne serca i naczyń widoczne w badaniu echokardiograficznym; choroby najczęściej rozpoznawane w badaniu echokardiograficznym; artefakty w badaniu echokardiograficznym.
7.	<p style="text-align: center;">Choroby jamy ustnej, diagnostyka, leczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> – Budowa anatomiczna zębów, typy uzębienia, pojęcie zgryzu wad zgryzu, wady uzębienia, fizjologia jamy ustnej – Choroby przyzębia u zwierząt mięsożernych (podział paradontopatii, leczenie, profilaktyka) – Stomatologia prawidłowego i zachowawcza (leczenie ubytków, odbudowa szkliwa, materiały chemo i światłoutwardzalne) – Endodoncja (leczenie kanałowe zębów, narzędzia do wypełnień kanałowych, oraz materiały) – Ekstrakcje zębów mlecznych, ekstrakcje zębów stałych jedno i wielokorzeniowych. – Nowotwory jamy ustnej (diagnostyka, leczenia) – Leczenie ortodontyczne u zwierząt mięsożernych (materiały i metody)
8.	<p style="text-align: center;">Choroby przełyku, żołądka, jelit, trzustki i wątroby</p> <p>a. Choroby przełyku, żołądka, jelit</p>

- wymioty, ich znaczenie rozpoznawcze, zasady postępowania terapeutycznego
- choroby przełyku: achalazja, refluks żołądkowo - przełykowy, zwężenia przełyku u kotów
- choroby żołądka: wrzody żołądka, skręt żołądka, refluks gastritis
- nieswoiste zapalenia jelit (IBD)
- przerost bakteryjny jelit cienkich (SIBO)
- enteropatia białkogubna
- ostre i przewlekłe zapalenia okrężnicy
- biegunka ostra i przewlekła - diagnostyka różnicowa, postępowanie terapeutyczne, dieta

b. Choroby wątroby i trzustki

część ogólna: symptomatologia, badanie kliniczne, diagnostyka laboratoryjna, techniki obrazowania, biopsja wątroby, ogólne zasady leczenia schorzeń wątroby

część szczegółowa - wybrane choroby zapalne nieinfekcyjne i niezapalne psów i kotów

choroby wątroby psów: niewydolność wątroby, ostre i przewlekłe zapalenia wątroby, zwłóknienie idiopatyczne wątroby, zapalenie wątroby i dróg żółciowych, rozrost guzkowaty, nowotwory, zespolenie wrotno-oboczne wrodzone i nabyte, marskość wątroby, choroby wątroby kotów: zapalenie wątroby i dróg żółciowych, toksyczne zapalenie wątroby, stłuszczenie wątroby, niedrożność przewodów żółciowych, nowotwory zespolenie wrotno-oboczne, marskość wątroby
ostre zapalenie trzustki, niewydolność zewnątrzwydzielnicza trzustki
zaparcia

c. Zaburzenia gospodarki wodnoelektrolitowej i równowagi kwasowo zasadowej, płyno - terapia.

- Zaburzenia wodno-elektrolitowe: sód, potas, wapń, fosfor.
- Zaburzenia równowagi kwasowo - zasadowej: metaboliczne, oddechowe oraz mieszane zaburzenia RKZ
- Płyno-terapia: wprowadzenie do płyno-terapii, techniczne aspekty płyno-terapii, monitoring i komplikacje płyno-terapii.
- płyno-terapia w zaburzeniach gastroenterologicznych i chorobach trzustki.
- stosowanie płynów elektrolitowych w chorobach wątroby, nerek, serca, zaburzeniach metabolicznych oraz leczenie wstrząsu.

9.

Choroby nerek i dróg moczowych

- symptomatologia i zasady rozpoznawania schorzeń układu moczowego
- badanie kontrastowe RTG, badanie USG

	<ul style="list-style-type: none"> – bezmocz – zapalenia nerek (śródmiąższowe, kłębuszkowe, zespół nerczycowy) – ostra i przewlekła niewydolność nerek (dializa otrzewnowa) – zakażenia dróg moczowych – kamica (różnicowanie, leczenie, dieta) – choroby gruczołu krokowego – badania dodatkowe w chorobach układu moczowego <ul style="list-style-type: none"> ○ badanie i interpretacja analizy moczu ○ badanie biochemiczne ○ badania obrazowe – zasady postępowania terapeutycznego – zasady postępowania dietetycznego w chorobach nerek i dróg moczowych
10.	<p style="text-align: center;">Choroby mięśni i stawów</p> <ul style="list-style-type: none"> – miopatie (miositis, miastenia) – arthropatie (arthritis, poliartthritis) – zmiany uwarunkowane genetycznie – osteopatie (osteofibrozy, osteoporozy, panostitis) – zmiany polietiologiczne (zaburzenia żywieniowe, endokrynologiczne)
11.	<p style="text-align: center;">Choroby neurologiczne i zaburzenia osobowości</p> <ul style="list-style-type: none"> – symptomatologia schorzeń ośrodkowego układu nerwowego – symptomatologia chorób obwodowego układu nerwowego – choroby ośrodkowego układu nerwowego – choroby obwodowego układu nerwowego – zaburzenia przewodnictwa nerwowo mięśniowego – objawy neurologiczne w zaburzeniach ogólnych (zmiany w wyniku chorób spoza układu nerwowego – endokrynopatie, zaburzenia elektrolitowe, zatrucia itp.) – stany depresyjne i wzmożonej agresji – zasady leczenia ostrych i przewlekłych chorób układu nerwowego
12.	<p style="text-align: center;">Choroby krwi i narządów krwiotwórczych</p> <ul style="list-style-type: none"> – anemie (podział, przyczyny zasady leczenia)

	<ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia koagulacji – transfuzja krwi (opanować praktycznie) – patologia szpiku kostnego i śledziony (białaczki) – podstawowe techniki hematologiczne
13.	<p style="text-align: center;">Endokrynologia</p> <ul style="list-style-type: none"> – przysadka (karłowatość, akromegalia, moczówka prosta) – tarczycyca (nadczynność tarczycy kotów, niedoczynność tarczycy psów) – przytarczycy (nadczynność, niedoczynność, idiopatyczna hiperkalcemia kotów) – trzustka (cukrzyca, wyspiak trzustki, gastrinoma) – nadnercza (nadczynność, niedoczynność, barwiak chromochłonny) – choroby jąder – choroby jajników
14.	<p style="text-align: center;">Zatrucia</p> <ul style="list-style-type: none"> – najczęstsze przyczyny zatruc – ogólne zasady postępowania (objawowe i przyczynowe) – podstawy intensywnej terapii
15.	<p style="text-align: center;">Choroby nowotworowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – podział schorzeń nowotworowych i zasady diagnostyki onkologicznej – postępowanie z nowotworami (skóra, gruczoł mlekowy) – zasady pobierania materiału do badań cytologicznych i histopatologicznych (biopsja cienkoigłowa) – zasady chemioterapii
16.	<p style="text-align: center;">Fizjologia i patologia rozrodu</p> <ul style="list-style-type: none"> – cykl płciowy suk i kotek – antykoncepcja u suk – kastracja chirurgiczna, długotrwałe blokowanie cyklu progestagenami, przesunięcie lub przerwanie cieczi, zapobieganie nidacji, hormonalne przerwanie ciąży

	<ul style="list-style-type: none"> - zaburzenia cyklu płciowego u suk - brak rui, przedłużona lub nieregularna ciecarka, przedłużony okres przedrujowy i ruja właściwa, torbiele i nowotwory jajnika - metropatie - ropomacicze, zapalenie błony śluzowej macicy, intoksykacja poporodowa - zaburzenia rozrodu samców (psów i kotów) - schorzenia jąder i najądrzy, schorzenia gruczołu krokowego, prącia i napletka - ciąża u suk - hormonalna regulacja ciąży, rozpoznawanie ciąży - patologia ciąży u suk - ronienia, przeładowanie macicy, ciąża pozamaciczna, skręt macicy, przedłużenie ciąży - poród u suk - przeszkody porodowe ze strony matki, przeszkody porodowe ze strony płodu, zasady udzielania pomocy poporodowej, postępowanie z noworodkiem, okres poporodowy, wypadnięcie macicy, zatrzymanie łożyska, krwawienie z macicy, tężyczka poporodowa - Ciąża u kotek - rozpoznawanie ciąży - patologia ciąży u kotek - nadpłodnienie, ronienia, przeładowanie macicy, ciąża pozamaciczna, skręt macicy, przedłużenie ciąży - poród u kotek - przeszkody porodowe ze strony matki, przeszkody porodowe ze strony płodu, zasady udzielania pomocy poporodowej, postępowanie z noworodkiem, okres poporodowy, wypadnięcie macicy, zatrzymanie łożyska, krwawienie z macicy
17.	<p style="text-align: center;">Neonatologia</p> <ul style="list-style-type: none"> - fizjologia okresu neonatalnego - straty szczeniąt we wczesnym okresie postnatalnym - postępowanie objawowe w wybranych stanach chorobowych szczeniąt i kociąt - zamartwica noworodków, hypotermia, hipoglikemia, odwodnienie, szczenięta słabe, zespół krwotoczny, żółtaczka hemolityczna, zapalenie pępka, posocznicza szczeniąt, zespół toksycznego mleka, zespół słabnięcia szczeniąt, biegunki, zatrzymanie kału - sztuczne karmienie szczeniąt i kociąt - schorzenia gruczołu mlekowego - zapalenie, nowotwory
18.	<p style="text-align: center;">Okulistyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - Podstawy diagnostyki i leczenia chorób narządu wzroku - - diagnostyka okulistyczna - - postępowanie w przypadkach urazów narządu wzroku - - choroby powiek i spojówek

	<ul style="list-style-type: none"> - - choroby rogówki - - zasady terapii zachowawczej i podstawowe zabiegi okulistyczne
19.	<p style="text-align: center;">Podstawowe interwencje chirurgiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zasady wykonywania znieczuleń ogólnych i miejscowych - Postępowanie w stanach powypadkowych - wstrząs pourazowy. - Kamica cewki moczowej samców psów - Kamica cewki moczowej samców kotów - Choroby i chirurgia okolicy odbytu - Zabiegi w obrębie klatki piersiowej - Chirurgia jamy brzusznej - Urazy kości długich i stawów - Kastracja samców i sterylizacja samic - Postępowanie z ranami - Cięcie uszu i ogona (plastyka kanału w otitis externa)
20.	<p>Przypadki kliniczne - Diagnostyka różnicowa objawów klinicznych</p>
21.	<p style="text-align: center;">Organizacja, zarządzanie i prawo w ZLZ</p> <p>Podstawowe akty prawne regulujące wykonywanie zawodu lek.wet.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ustawa o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko weterynaryjnych - Ustawa o zakładach leczniczych dla zwierząt wraz z rozporządzeniami wykonawczymi - Ustawa o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt - Ustawa Prawo farmaceutyczne - Ustawa o zwalczaniu narkomani - Kodeks etyki lekarza weterynarii <p style="text-align: center;">Odpowiedzialność cywilna i zawodowa lekarzy weterynarii</p> <p style="text-align: center;">Podstawy zarządzania w ZLZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jak liczyć koszty naszej działalności - Jak ustalać ceny naszych usług - to znaczy dobry serwis dla klienta - Jakość i standardy usług w ZLZ - Podstawy zarządzania personelem - Organizacja pracy w ZLZ

22.	<p>Podstawy intensywnej terapii psów i kotów</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pacjent po wypadku – Pacjent we wstrząsie – Wypadki nagłe w trakcie anestezji – Jednominutowa diagnoza, zasada ABC – schematy postępowania – Podstawy terapii psów i kotów w „stanie ciężkim”
	<p style="text-align: center;">Specjalizacyjne staże zawodowe</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wydziały Medycyny Weterynaryjnej – Wytypowane Specjalistyczne Zakłady Lecznicze

Piśmiennictwo

1. Adamiak Z.: Ortopedia i traumatologia stawów kończyn i układu ścięgnowo - mięśniowego psów i kotów
2. Coughlan A., Miller A.: Leczenie złamań u małych zwierząt
3. Coulson A., Lewis N.: Atlas interpretacji obrazów radiograficznych anatomi psa i kota
4. Davies Ch., Shell L.: Diagnozowanie powszechnie występujących chorób małych zwierząt
5. Day T. K.: Interpretacja zapisów EKG w stanach zagrożenia życia u psów i kotów
6. Dubiel A.: Rozród psów
7. Empel W.: Radiodiagnostyka weterynaryjna
8. Frymus T.: Choroby zakaźne kotów
9. Gawor J.: Zarys stomatologii małych zwierząt
10. Gotthell L.N.: Choroby uszu małych zwierząt
11. Gougha A., Thomas A.: Predyspozycje rasowe do chorób u psów i kotów
12. Harvey R. G., McKeever P. J.: Choroby skóry psów i kotów
13. Horzinek M., Schmitz V, Lutz H.: Praktyka kliniczna: Koty
14. Hoskins J. D.: Pediatria weterynaryjna, Psy i koty od urodzenia do sześciu miesięcy
15. Hoskins J. D.: Geriatria i gerontologia psów i kotów
16. Houlton J. E. F., Taylor P. M.: Pourazowa terapia psów i kotów
Jaggy A.: Atlas i podręcznik neurologii małych zwierząt
17. Janowski T., Zduńczyk S.: Rozród psów
18. Kealy J. K., McAllister H.: Diagnostyka radiologiczna i ultrasonograficzna psów i kotów
19. Kornegay J., Lorenz M.: Neurologia weterynaryjna

20. Lechowski R., Lenarcik M.: Choroby przewodu pokarmowego kotów
21. Lechowski R.: Choroby wątroby psów i kotów
22. Lechowski R.: Cukrzyca psów i kotów
23. Martin M., Corcoran B.: Choroby układu krążenia i oddechowego psów i kotów
24. Maurey Ch., Dufayet C.: Nefrologia i urologia psów i kotów
25. Medleau L., Hnilica K. A.: Dermatologia małych zwierząt
26. Morgan J. P., Doval J., Samii V.: Techniki badawcze w diagnostyce radiologicznej psów
27. Morris J., Dobson J.: Onkologia małych zwierząt
28. Muir W. W., Hubbell J. A. E., Bednarski R. M., Skarda R. T.: Anestezjologia weterynaryjna
29. Nelson R. W., Couto C. G.: Choroby wewnętrzne małych zwierząt
30. Niemand H.G., Suter P. F.: Praktyka kliniczna: Psy
31. Niżański W., Dzimira S., Twardoń J.: Cytodiagnostyka w rozrodzie suk
32. Nowicki A.: Diagnostyka ultrasonograficzna Podstawy fizyczne ultrasonografii i metod dopplerowskich
33. Nyland T. G., Matton J. S.: Diagnostyka ultrasonograficzna małych zwierząt
34. O'Dwyer L.: Leczenie ran małych zwierząt
35. Paddleford R. R.: Znieczulenie ogólne u małych zwierząt
36. Panciera D.L., Carr A.P.: Endokrynologia małych zwierząt dla praktykujących lekarzy weterynarii
37. Paterson S.: Choroby skóry kotów
38. Prelaud P.: Alergiczne zapalenia skóry u psów i kotów
39. Schebitz H., Brass W.: Techniki operacyjne u psów i kotów
40. Schrey Ch. F.: Metody badania i leczenia psów i kotów
41. Smith jr. F. W. K., Keene B. W., Tilley L. P.: Osłuchiwanie serca i płuc psów i kotów
42. Sturgess K.: Choroby wewnętrzne kotów
43. Tilley L., Smith jr. F.: 5 minut konsultacje weterynaryjne psy i koty
44. Tutt C.: Stomatologia małych zwierząt
45. Wilkinson G. T., Harvey R. G.: Atlas dermatologiczny małych zwierząt
46. Williams D. L., Barrie K., Evans T. F.: Postępowanie w nagłych przypadkach okulistycznych u zwierząt
47. Wingfield W. E.: Intensywna terapia psów i kotów